

Handläggare: Solveig Blid
Tfn: 08-508 10 320

Östermalms stadsdelsnämnd

Inriktningsärende ansökan om utvecklingsmedel till ”Gruppverksamhet för barn till föräldrar med psykisk ohälsa”

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner inriktningen av ansökan om projektbidrag från Länsstyrelsen i Stockholm län med 1,325 mnkr för tiden 2006-07-01 till 2007-06-30
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Carina Lundberg Uudelepp
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson
programchef

Sammanfattning

Regeringen har beslutat att satsa medel på kommunernas alkohol- och narkotikaförebyggande arbete. Regeringen har beslutat att medlen även ska avse insatser till barn som har föräldrar med psykisk ohälsa. Länsstyrelsen har i uppdrag att för regeringens räkning fördela medlen.

Inom Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar finns behov av att utarbeta metoder för att nå barn till föräldrar med psykiskt ohälsa. I projektet ska föräldrarna informeras om barnens behov av stöd, motiveras för att låta barnen få stöd och erbjudas gruppverksamhet/samtalsgrupper som en metod för att arbeta med stöd till barnen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdena Socialtjänsten och Barn och Ungdom samt tillsammans Socialtjänsten inom Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar.

Ärendet kommer att beredas på handikapprådets sammanträde 2006-05-29.

Samverkan har skett med Stockholms läns landsting som medverkar i projektet genom Barn och Ungdomspsykiatri (BUP) och Vuxenpsykiatri.

Bakgrund

Regeringen har beslutat att satsa medel på kommunernas alkohol- och narkotikaförebyggande arbete. Hälften av pengarna ska riktas till insatser för barn. Regeringen har beslutat att medlen även ska avse insatser till barn som har föräldrar med psykisk ohälsa.

I innerstadsdelarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm finns barn vars föräldrar lider av psykisk ohälsa. Några har kontakt med Socialtjänsten, men utifrån information om antalet aktuella ärenden inom vuxenpsykiatri finns det anledning att anta att det finns både vuxna och barn som inte är kända inom vare sig Socialtjänsten eller Barn och Ungdom, och barn som är i behov av stödinsatser på grund av föräldrarnas psykiska ohälsa. Utifrån Socialtjänstens arbete med barn som av olika anledningar blir kända, bl.a. genom anmälningar, finns också belägg för att vuxna ibland brister i sitt omhändertagande av barnen på ett sådant sätt att psykisk ohälsa sannolikt är en medverkande orsak.

Behov finns av att utarbeta metoder för att nå dessa barn och deras föräldrar.

Behov finns av att informera och motivera dessa föräldrar om behov av stöd för barnen och erbjuda gruppverksamhet/samtalsgrupper som en metod för att arbeta med stöd till barnen.

Målgrupp

Målgrupp är barn som bor på Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm och som har föräldrar med psykisk ohälsa. Kontakt med barnen ska etableras genom föräldrarna.

Projektidé

För att nå barnen i målgruppen ska metoder utarbetas för samarbete med landstingets psykiatri och barnavårdscentraler samt med förskolor och skolor i områdena kring barn i målgruppen. Etablerat samarbete finns

redan kring barn i utsatta livssituationer. För barn till föräldrar med psykisk problematik behöver samarbetet ytterligare utvecklas och anpassas för målgruppen. Där kan problemen vara svåra att upptäcka och det kan behövas omfattande motivationsarbete för att föräldrarna ska inse barnens behov av stödinsatser.

Föräldrarna till barnen ska informeras och motiveras för att inse behoven av stödinsatser och för att låta sina barn delta i gruppverksamhet/samtalsgrupper med olika teman kring att ha föräldrar med psykisk ohälsa. Beroende på barnens ålder och utvecklingsnivå ska verksamheterna i grupperna anpassas för att både passa barnens behov på ett bra sätt, men också anpassas så att familjerna så långt möjligt ska uppfatta att de får stöd.

Samtalsgrupper med barn till föräldrar med alkoholproblematik har sedan flera år prövats av bl.a. Ersta Vändpunkt, med gott resultat. I projektet ska metoden prövas för barn i innerstadsdelarna, som har föräldrar med psykisk ohälsa.

Samverkansparter

I projektet ska samverka ske mellan de tre berörda stadsdelsförvaltningarna internt och externt, med landstingets BUP och vuxenpsykiatri samt med barnvårdscentralerna i stadsdelarna.

Finansieringsplan

Stadsdelens egna insatser i projektet

Projektansvarig	4 tim/vecka	72 tkr/år
Sammanlagt en handläggare á lön 25 tkr inkl. avgifter		429 tkr/år
Lokalkostnader, IT, tele, administration		85 tkr/år
Summa		586 tkr/år

Andra finansiärer

Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar		
Sammanlagt två handläggare á lön 25 tkr inkl. avgifter		858 tkr/år
Summa		858 tkr/år

Ansökan avser

Två projektledare lön max 42 700 tkr/mån inkl. avg.		1025 tkr/år
Handledning/utbildning		100 tkr/år
Extern utvärdering		200 tkr/år
Summa		1325 tkr/år

Styrgrupp

Styrgruppen består av programchefen (projektansvarig) för Socialtjänsten på Östermalm, chef/chefer för Barn och Ungdom i stadsdelarna, de två

projektledarna, de tre enhetscheferna i stadsdelarna för Familjeenheterna, cheferna för BUP och vuxenpsykiatri i City, representant för barnvårdscentralerna och representant/representanter från brukar/intresseorganisationer.

Styrgruppen ska träffas två ggr/termin och ha som uppgift att successivt utvärdera att projektet följer projektplanen och ta ställning till eventuella behov av ändringar. Styrgruppens möten ska protokollföras och eventuella beslut dokumenteras.

Referensgrupp

Referensgruppen består av de två projektledarna, personal/representanter från de tre familjeenheterna, personal från förskola/skola, personal från landstingets BUP och vuxenpsykiatri samt barnvårdscentraler.

Referensgruppen träffas en gång i månaden tillsammans med programchefen för Socialtjänsten på Östermalm (projektsansvarig)

Referensgruppens uppgift är att bedöma att målgruppen är den avsedda, om metoderna fungerar och om projektet utvecklas enligt projektplanen. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrgruppen.

På referensgruppens möten ska minnesanteckningar föras. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrgruppen skriftligt.

Implementering i ordinarie verksamhet

Om de metoder som utarbetas under projektet faller väl ut och effekterna är goda kommer verksamheten att implementeras i den ordinarie verksamheten, förslagsvis inom Familjeenheterna i de tre stadsdelarna. Huvudansvaret för verksamheten kan ligga hos Socialtjänsten på Östermalm.

Samverkan kommer att fortsätta med skolor, förskolor, landstingets barnpsykiatri (BUP) och vuxenpsykiatri, de tre familjeenheterna och barnvårdscentralerna i området.

Genom att sprida kunskap bland tjänstemän som möter dessa föräldrar och barn kommer det bli möjligt att tidigare uppmärksamma de barn som kan behöva extra stöd på grund av föräldrarnas psykiska ohälsa. Det förebyggande arbete med barnen förväntas resultera i större insikt och beredskap hos både barn och vuxna och på sikt lägre kostnader för insatser för barnen och även föräldrarna i ett senare skede. Föräldrarnas psykiska hälsa kommer sannolikt påverkas positivt av att barnen får tidigt stöd och tidiga insatser. Det kan även på sikt minska föräldrarnas eventuella sjukskrivningar.

Barnen i målgruppen kommer mer än tidigare att uppmärksammas och få insatser i ett tidigt skede, vilket kommer att resultera i mindre behov av insatser i förskola, skola och senare i livet.

Under och efter projektet kommer kunskaper och erfarenheter om att arbeta med målgruppen på detta sätt att spridas i personalgrupper inom stadsdelen och till andra stadsdelar.

Utvärdering

Utvärdering kommer att göras externt av t.ex. Sköndalsinstitutet eller Socialhögskolan. En första utvärdering ska göras efter halva projekttiden och sedan i slutet av projektet, med viss flexibilitet utefter utvärderarnas bedömning.

Utvärdering ska göras över tillvägagångssätt för att komma i kontakt med föräldrarna, hur de fick och tog till sig information om verksamheten för deras barn, vilka metoder som användes för gruppaktiviteterna, förbättringar i välbefinnande hos barnen och föräldrarna, hur många barn som deltagit i projektet, närvaro i gruppaktiviteterna, barnens fortsatta stöd och insatser i förskola/skola, på fritiden och i familjen.

Avslutningsvis ska det skrivas en slutrapport som även ska ange:

- Hur väl metoderna uppfyller målen
- Vilka olika behov av stöd och insatser barnen har utifrån ålder, kön, m.m.
- Hur framgångsrika metoder skall införlivas i den ordinarie verksamheten

Uppföljning/dokumentation

Dokumentation ska ske fortlöpande i form av sammanfattande rapporter/anteckningar om vilka insatser som genomförs, vilka verksamheter/instanser som kontaktas, resultat av insatsen/kontakten.

Dokumentationen delges styrgruppen vid möten.

Intervjuer ska göras med personalen hos samverkanspartners av hur deras förmåga att upptäcka föräldrar utvecklas under projektet, hur de tar kontakt med och sprider information om verksamheten till föräldrar vars barn tillhör målgruppen, om vissa informationsmetoder fungerar bättre än andra m.m.

Dokumentation ska ske av antalet barn som deltagit i gruppverksamheten/samtal, beskrivning av den metod som använts och barnens uppfattning av huruvida insatserna under projektet påverkat deras

välbefinnande och insikt i sin livssituation på ett positivt sätt. Strukturerade intervjuer ska göras med både barn och föräldrar utifrån utveckling, förändring av välbefinnande under projekttiden och vilket stöd de fortsättningsvis behöver efter projekttiden.

Utvärdering

Utvärderingen kommer att köpas in och göras av en extern utvärderare såsom Sköndalsinstitutet eller Socialhögskolan. En första utvärdering ska göras efter halva projekttiden och sedan görs en slutrapport i slutet av projektet, med viss flexibilitet utefter utvärderarnas bedömning.

Vid flera tillfällen under projekttiden finns beslutspunkter inlagda där styrgruppen ska ta ställning till om projektet följer planen och ska fortsätta enligt tidigare planering eller om förändringar ska göras. Vid varje utvärderingstillfälle ska också tas ställning om projektet följer planen och ska fortsätta. Om en utvärdering visar på otillräckliga resultat ska en behovsanalys genomföras och metoden om möjligt justeras, vilket beslutas av styrgruppen.

Förvaltningens förslag

1. Stadsdelsnämnden godkänner inriktningen av ansökan om projektbidrag från Länsstyrelsen i Stockholm län med 1,325 mnkr för tiden 2006-07-01 till 2007-06-30
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Bilagor

1. Projektplan
2. Inbjudan att ansöka om utvecklingsmedel för insatser till barn som har föräldrar med psykisk ohälsa